
Swarożyn, st. 33, gm. Tczew, woj. gdańskie, AZP 18-44/141

Informator Archeologiczny : badania 32, 150-151

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Witolda Migala (Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie). Finansowane przez Generalnego Konserwatora Zabytków. Badaniami objęto obszar o powierzchni 28 arów.

Ze względu na procesy stokowe i głęboką orkę badania miały charakter ratowniczy. Ich celem było określenie stopnia zniszczenia stanowiska, a także ustalenie jego charakteru i chronologii.

Stanowisko usytuowane jest na krawędzi wysoczyzny, łagodnie opadającej ku starorzeczcu rzeki Narwi.

Dołki sondażowe kopane były w siatce 5 × 5 m. W sumie wykopano 102 dołki sondażowe. Stwierdzono, iż stanowisko jest silnie zniszczone, a większość materiału zalega w współczesnej warstwie humusu. W południowej części stanowiska udało się uchwycić pozostałości warstwy kulturowej. Można przypuszczać, że istniejące na wydmy u podnóża wysoczyzny mezolityczne stanowisko zostało zniszczone całkowicie. Relikty osadnictwa kultury przeworskiej i wczesnośredniowiecznego, potwierdzone na krawędzi i stoku wysoczyzny, ulegają erozji.

Materiały znajdują się w zbiorach Muzeum Północno-Mazowieckiego w Łomży.

Strzegowa, Jaskinia Biśnik, gm. Wolbrom, woj. katowickie patrz: paleolit

SWAROŻYŃ, st. 33, gm. Tczew, woj. gdańskie, AZP 18-44/141

- ślady osadnictwa ze schyłku neolitu
- osada kultury wielbarskiej ze starszego okresu wpływów rzymskich
- ślady osadnictwa późnośredniowiecznego

Badania wykopaliskowe przeprowadzili mgr. mgr. Krzysztof Godon, Mirosław Fudziński i Marcin Stąporek (Muzeum Archeologiczne w Gdańsku). Finansowała Agencja Budowy i Eksploatacji Autostrad w Warszawie. Pierwszy sezon badań.

Prace podjęto w związku z planowaną budową autostrady A-1. Przebadano ok. 240 arów położonych na południowym i południowo-wschodnim stoku niewielkiego wzniesienia (rządna terenu od 67 do 75 m. n.p.m.).

W trakcie badań odkryto 392 obiekty, które w większości należały do osady z okresu wpływów rzymskich. Mniej liczne były obiekty z ceramiką późnośredniowieczną. Osadę z okresu wpływów rzymskich reprezentują pozostałości 3 domów słupowych, liczne jamy typu półziemianek, paleniska i obiekty produkcyjne (np. zagłębione w ziemię prostokątne piece).

Materiał zabytkowy kultury wielbarskiej to przede wszystkim ceramika. Najliczniejsze są formy garnkowe nawiązujące do I grupy wg Wołagiewicza, po nich miski grupy Xb, a występują też puchary grupy VIII. W grupie naczyń dużych i bardzo dużych zwracają uwagę stosunkowo liczne brzegi naczyń dwuuchych z iksowatymi uchami pod krawędzią wylewu. Materiał pozaceramiczny to kilka niezbyt dobrze zachowanych przedmiotów brązowych i żelaznych, paciorek szklany, przęśliki, oselki itp. Luźno w obrębie stanowiska wystąpił fragment brązowego kabłąka zapinki typu A 60/61 wg Almgrena. Szklany paciorek należy do typu 225 wg Tempelmann-Mączyńskiej. Znalezione też kilka bryłek surowca bursztynowego. Zwraca uwagę znikoma ilość kości zwierzęcych, co może być spowodowane właściwościami podłoża niesprzyjającymi przetrwaniu takich materiałów. Te same czynniki wpłynęły zapewne na stan zachowania przedmiotów żelaznych.

Formy zabytków, które pozwalają na precyzyjniejsze określenie chronologiczne (zapinka, paciorki szklane, niektóre naczynia ceramiczne) wskazywałyby, że osadę kultury wielbarskiej użytkowano w fazie B₂ okresu wpływów rzymskich. Można sądzić, że była to osada krótkotrwała, na co wskazuje niewielka miąższość warstwy kulturowej a pośrednio też brak zaobserwowanego przecinania się obiektów.

W obrębie stanowiska znaleziono też obiekty z ceramiką późnośredniowieczną. Koncentracja tych obiektów wystąpiła w północno-wschodniej partii stanowiska. Obszar stanowiska dostarczył

też pewnej ilości artefaktów krzemiennych (wióry, odłupki, rdzenie, odpady) oraz kilku drobnych fragmentów ceramiki (zdobionej odciskiem sznura) ze schyłkowego neolitu.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

Badania na stanowisku będą kontynuowane.

SWAROŻYN, st. 39, gm. Tczew, woj. gdańskie, AZP 18-44/147

- osada kultury wielbarskiej ze starszego okresu wpływów rzymskich.
- ślady osadnictwa późnośredniowiecznego.

Badania prowadzili mgr Krzysztof Godon (Muzeum Archeologiczne w Gdańsku). Finansowała Agencja Budowy i Eksploatacji Autostrad w Warszawie. Pierwszy sezon badań.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

Badania na stanowisku będą kontynuowane.

Targonie, st. 5, gm. Regimin, woj. ciechanowskie, AZP 42-62/53 - patrz: środkowa i późna epoka brązu

TARNOWO PAŁUCKIE, st. 13, gm. Wągrowiec, woj. pilskie, AZP 43-31/108

- osada kultury wielbarskiej (poł. II w. – 1 poł. III w.)
- ziemianka z późnego okresu wpływów rzymskich

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w sierpniu przez mgr Miroslawę Dernogę (Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Pałuckiej w Wągrowcu). Finansowane przez PSOZ. Czwarty sezon badań. Przebadano powierzchnię 400 m².

Stanowisko położone jest w strefie przykrawężnej terasy nadzalewowej. W czwartym sezonie zarejestrowano 13 palenisk, 2 ogniska dymarskie i 8 jam z materiałem ceramicznym datowanym na przełom fazy B₂ i C₂ oraz początek fazy C₂ okresu rzymskiego. Odsłonięto także ziemiankę, gdzie wystąpiła ceramika odbiegająca od do tej pory poznanej na osadzie. Wstępnie określono ją jako materiał o tradycji przeworskiej z elementami nadłabskimi, datowanymi na późny okres wpływów rzymskich.

Materiały i dokumentacja znajdują się w PSOZ w Pile.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Studiach i Materiałach do Dziejów Pałuk”.

Badania będą kontynuowane.

WALKÓW-KURNICA, st. 1, gm. Osjaków, woj. sieradzkie, AZP 75-45/-

- osada kultury przeworskiej z faz C₁-D okresu wpływów rzymskich

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. B. Abramka (Muzeum Ziemi Wieluńskiej w Wieluniu). Finansowane przez PSOZ. Trzeci sezon badań.

Osada w Walkowie-Kurnicy, położona wzdłuż dawnego zakola pradoliny Warty nad zalewową terasą, rozciąga się na przestrzeni około 400 m.

Tegoroczne prace wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 27 lipca do 1 września, miały charakter ratowniczy i stanowiły bezpośrednią kontynuację ubiegłorocznych badań.

Za pomocą gęstej siatki dołków sondażowych określono zasięg warstwy kulturowej w północnej partii osady oraz rozmieszczenie obiektów na przestrzeni 1800 m², natomiast w obrębie 17 wykopów (dodatkowych) o 2 łącznej powierzchni 781 m² odsłonięto: 3 budynki mieszkalne - półziemianki, 3 budynki gospodarcze konstrukcji sumikowo-łątkowej, 17 palenisk, piec chlebowy a także kilkanaście jam i dołków.

Łącznie zgromadzono około 11 tys. fragmentów ceramiki naczyniowej, w tym ponad tysiąc ułamków naczyń toczonych i obtaczanych (zasobowych). Wśród naczyń ręcznie lepionych występują